

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри журналістики та
мовної комунікації

_____ проф. Світлана ХАРЧЕНКО
« ____ » _____ 2026 р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА
на тему

**«СТВОРЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ХРОНІК ДЛЯ ЮТУБУ
(МІЛІТАРНА ТЕМАТИКА)»**

Спеціальність 061 Журналістика

Гарант освітньої програми
доктор філологічних наук, професор

Світлана ХАРЧЕНКО

Керівник дипломного проєкту бакалавра
доктор філологічних наук, професор

Микола СТЕПАНЕНКО

Виконала

Єлізавета МАХОНЮК

КИЇВ – 2026

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри журналістики та
мовної комунікації

_____ Світлана ХАРЧЕНКО
«___» _____ 2026 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проєкту бакалавра студентіві

Махонюк Єлізаветі Сергіївні

Спеціальність 061 Журналістика

Тема дипломного проєкту бакалавра: «Створення кримінальних хронік для Ютубу
(мілітарна тематика)»

Затверджено наказом ректора НУБіП України від 05.11.2025 р. № 2682 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.06.2026

Вихідні дані до дипломного проєкту бакалавра: Джерельна база кримінальних хронік мілітарного спрямування, розміщеного на відеохостингу YouTube за період 2022 –2026 рр. , наукові публікації з теорії нових медіа, конвергенції, інфотейнменту та журналістської етики в умовах воєнного стану, а також концепція авторського медіапродукту.

Перелік питань, які потрібно розробити: Дослідити еволюцію жанру кримінальної хроніки. Проаналізувати вплив цифрових платформ на трансформацію структури й естетики візуалізації кримінальних хронік. Окреслити нормативно-правові та етичні чинники висвітлення тем в умовах воєнного стану. Охарактеризувати етапи пошуку, систематизації та верифікації інформації за допомогою інструментів OSINT та фактчекінгу. Визначити особливості розробки, побудови структури та підготовки власного продукту для Ютуб.

Дата видачі завдання «01» жовтня 2024 р.

Керівник дипломного проєкту бакалавра
доктор філологічних наук, професор
Завдання прийняла до виконання

Микола СТЕПАНЕНКО
Єлізавета МАХОНЮК

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1	9
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ХРОНІК У ЦИФРОВОМУ МЕДІАПРОСТОРІ	9
1.1. Поняття кримінальної хроніки: еволюція жанру	9
1.2. Цифрові платформи та їх вплив на формат кримінальних хронік	11
1.3. Етичні й правові аспекти висвітлення кримінальних і мілітарних тем	12
Висновки до Розділу 1	15
РОЗДІЛ 2	16
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ВИРОБНИЦТВА КРИМІНАЛЬНИХ ХРОНІК ДЛЯ YOUTUBE (МІЛІТАРНИЙ КОНТЕКСТ)	16
2.1. Пошук, перевірка та систематизація інформації	16
2.2. Сценарна розробка кримінальних хронік	17
2.3. Візуальне та технічне оформлення відео	19
2.4. Вимоги до безпеки під час роботи з воєнною тематикою	20
Висновки до Розділу 2	23
РОЗДІЛ 3	24
РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВЛАСНОГО ВИПУСКУ ДЛЯ YOUTUBE НА МІЛІТАРНУ ТЕМАТИКУ	24
3.1 Аналіз інформаційних продуктів за зазначеною тематикою	24
3.2 Обґрунтування вибору теми Чернігова як об'єкта інформаційного продукту	27
Висновки до розділу 3	30
ВИСНОВОК	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33

РЕФЕРАТ

Дипломний проєкт: 35 с., 2 таблиці, 27 джерел.

Мета проєкту — виявлення ключових особливостей створення та просування відеоконтенту в жанрі кримінальних хронік з мілітарною тематикою на платформі YouTube, а також розроблення концепції власного медіапроєкту в цій ніші.

Назва інформаційного продукту — «Чернігів: як війна змінила місто легенд».

Основна ідея проєкту — показати вплив війни на місто через призму конкретних місць — від сакральних до побутових — і відповісти на центральне питання матеріалу: як змінилося місто і що з нього залишилося сьогодні.

Технічні характеристики: проєкт реалізований у форматі відео. Хронометраж — 10 хв. Воно створено із використанням застосунків Диктофон (для запису аудіо), Canva і YouCut (для створення візуальних компонентів).

Ключові слова: війна, вторгнення, кримінальна хроніка, YouTube, мілітарна тематика, OSINT, воєнні злочини, цифрові медіа, сторітелінг, інфотейнмент, верифікація контенту, медіапродукт.

ВСТУП

Створення кримінальних хронік для YouTube на мілітарну тематику — унікальна і складна форма сучасного журналістського контенту, що виходить далеко за межі класичного жанру «True Crime». Це синтез глибокого розслідування, аналітики бойових дій та емоційного сторітелінгу, який в умовах повномасштабної війни в Україні набув важливого значення. Сьогодні глядач шукає не просто розваги чи гострих відчуттів, а відповідей на складні питання: хто винен, як це сталося і чи настане покарання?

В епоху, яку називають «першою війною у прямому ефірі», тема злочинів, пов'язаних із військовими діями, трансформувалася. Розкриття воєнних злочинів окупантів, фактів мародерства, а також болючих питань внутрішньої корупції у військовій сфері стає інструментом національного супротиву. Це більше, ніж інформування, — це фіксація реальності. Кожне таке відео стає цеглиною у фундаменті майбутніх міжнародних трибуналів, документуючи правду, яку намагається стерти ворожа пропаганда.

Однак цей жанр висуває безпрецедентні вимоги до автора. Кримінальні хроніки воєнного часу — це не лише драматургія, а й ювелірна робота з фактами. Використання методів OSINT (розвідки за відкритими даними), верифікація джерел та етична чутливість до жертв стають обов'язковими стандартами. YouTube як платформа надає потужні механізми для візуалізації доказів та залучення мільйонної аудиторії, але водночас кидає виклик: як показати жакливу правду, не порушуючи правил спільноти та не травмуючи глядача надмірно? Тому створення кримінальних хронік про війну — це не лише про драматичні історії, а й про професійну журналістику, яка здатна документувати правду та сприяти справедливості.

Актуальність теми полягає в тому, що глядачі масово переходять з телебачення в YouTube. В умовах війни кримінальна хроніка перестала бути просто розвагою — тепер це інструмент фіксації воєнних злочинів та розслідування корупції. YouTube став ідеальним майданчиком для цього, адже дозволяє публікувати відео швидко, без цензури часу та з використанням

реальних доказів (зйомок з дронів, перехоплень). Тому важливо дослідити, як створювати такий контент професійно та етично.

Метою дослідження є виявлення особливостей створення та просування відеоконтенту в жанрі кримінальних хронік з мілітарною тематикою на платформі YouTube, а також розроблення власного медіапроєкту в цій ніші.

Завдання: з'ясувати жанрові особливості кримінальної хроніки та їх трансформацію в цифровому середовищі; проаналізувати специфіку висвітлення військової тематики в українському сегменті YouTube; визначити технічні та творчі етапи виробництва контенту для мілітарних хронік; дослідити методи верифікації інформації (OSINT, фактчекінг) у процесі роботи з чутливими темами; розробити концепцію власного проєкту.

Об'єктом дослідження є аудіовізуальний контент військово-кримінального спрямування, розміщений на відеохостингу YouTube.

Предмет дослідження — сукупність творчих, технічних та організаційних методів створення кримінальних хронік мілітарної тематики для платформи YouTube.

Методи дослідження: аналіз і синтез — для опрацювання теоретичної бази та визначення понять; моніторинг — для відстеження тенденцій в українському YouTube-сегменті; метод моделювання — для розроблення концепції власного проєкту; контент-аналіз — для вивчення структури й наповнення найпопулярніших каналів схожої тематики.

Практичне значення полягає у розробленні алгоритму створення якісного контенту на покордонні військової журналістики та кримінальної хроніки. Матеріали дослідження можуть бути використані журналістами, блогерами для створення ефективних комунікаційних стратегій на YouTube.

Апробація. Основні результати дипломного проєкту викладено на таких конференціях:

1. Всеукраїнська науково-практична конференція «Мовна параметрія українського національного дискурсу (на пошану пам'яті доктора філологічних наук, професора П.С. Дудика)» / Вінницький державний

педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, 26-27 березня 2026 року (програма конференції, сертифікат 6 год. 0,2 кредита ECTS).

2.VIII Усеукраїнська студентсько-викладацька науково-практична інтернет-конференція «Сучасні тенденції та перспективи мовно-літературної освіти в Україні»,

м. Глухів, 11–12 лютого 2026 року (програма конференції, сертифікат 15 год. 0,5 кредита ECTS).

3.Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація» / Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, 19 березня 2026 року (програма конференції).

4. Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців і студентів «Філософія, філологія, культура, освіта: слово молоді» / Національний університет «Чернігівський колегіум імені Т. Г. Шевченка», м. Чернігів, 27 березня 2026 року (онлайн-формат) (програма конференції).

5. IV Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Сучасні тенденції в медіагалузі» / Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, 21 квітня 2026 року (програма конференції).

6. Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми лінгвістики та лінгводидактики» / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, 30 квітня 2026 року (програма, сертифікат).

7. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференції «Арватівські читання – 2026» / Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, м. Ніжин, 29 квітня 2026 року (програма конференції).

8.Всеукраїнський науково-практичний семінар «Викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі: зміст, форма, методичне забезпечення» / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, 18 листопада 2025 року (програма семінару)

9. III Науково-практичний семінар з міжнародною участю «Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах» / Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, 19 березня 2026 (програма, сертитуфікат 15 год. 0,2 кредита ECTS).

З проблем дослідження опубліковано тези: Створення кримінальних хронік для ютубу (мілітарна тематика). Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 березня 2026 р.). Київ, 2026. С. 118–119.
<https://dglb.nubip.edu.ua/items/ff7bbbc9-82c6-43a0-9704-8c6b812fadfb>

Структура роботи зумовлена логікою дослідження та складається зі вступу, трьох розділів, що включають дев'ять підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ХРОНІК У ЦИФРОВОМУ МЕДІАПРОСТОРІ

1.1. Поняття кримінальної хроніки: еволюція жанру

Кримінальна хроніка як жанр журналістики пройшла складний еволюційний шлях від сухих поліцейських зведень у друкованій пресі до динамічних, мультимедійних форматів на цифрових платформах [14]. У теоретичному аспекті створення такого контенту в цифровому середовищі базується на синтезі інформаційної та розважальної функцій, що в науковій літературі визначають терміном «інфотейнмент» [25]. Цей підхід передбачає, що кримінальна хроніка не лише інформує про правопорушення, але й задовольняє психологічну потребу аудиторії в емоційному переживанні, використовуючи драматургічні прийоми, притаманні кінематографу чи художній літературі. У цифровому просторі (YouTube, Telegram-канали, онлайн-ЗМІ) ця тенденція посилюється завдяки можливостям візуалізації та інтерактивності [18].

Фундаментальною ознакою цифрової кримінальної хроніки є конвергентність. Це означає, що автор контенту повинен поєднувати різні типи інформації: текст, відео, аудіо, інфографіку та інтерактивні елементи. На відміну від традиційного телебачення, цифровий медіапростір вимагає нелінійної подачі матеріалу та високої динаміки монтажу. Утримання уваги глядача в інтернеті є складнішим завданням, тому структура сюжету часто будується за принципом «перевернутої піраміди» або ж починається з «клікбейтного» (але релевантного) візуального гачка (тізера), який одразу занурює глядача в суть події, оминаючи довгі вступи [2]. Важливим елементом стає візуальна реконструкція подій, яка дозволяє відтворити картину злочину там, де відсутні реальні відеодокази, що підвищує рівень залученості аудиторії.

Психологічний аспект сприйняття кримінальних новин базується на теорії катарсису та потреби в безпеці. Споживаючи контент про кримінал, глядач, з

одного боку, переживає страх, а з іншого — відчуває полегшення від того, що подія сталася не з ним [18]. У цифровому середовищі цей ефект посилюється через ефект присутності (імерсивність), який досягається завдяки зйомкам з нагрудних камер поліцейських, камер спостереження чи записів очевидців. Це трансформує роль журналіста: він перестає бути єдиним джерелом інформації, а стає модератором та верифікатором контенту, отриманого з різних джерел. Важливим теоретичним питанням тут є етика та фактчекінг, оскільки швидкість поширення інформації в мережі часто вступає в конфлікт із необхідністю перевірки достовірності фактів [11].

Нормативно-правові та етичні засади створення кримінальних хронік у цифровому просторі вимагають дотримання балансу між суспільним інтересом і правами приватних осіб [16]. Ключовим принципом залишається презумпція невинуватості: до рішення суду особа не може бути названа злочинцем [10]. У цифрових медіа, де інформація залишається назавжди («цифровий слід»), це набуває критичного значення. Також важливим є питання етичного поводження з шокуючим контентом. Платформи (наприклад, YouTube) мають жорсткі правила щодо демонстрації насильства, що змушує авторів використовувати блур (розмиття) або графічні метафори. Необхідність уникнення «героїзації» злочинців та надмірної натуралізації насильства необхідне, щоб не травмувати аудиторію та не провокувати наслідувальну поведінку.

Особливістю сучасного етапу розвитку жанру, особливо в умовах війни, є трансформація кримінальної хроніки в інструмент фіксації воєнних злочинів. Тут теоретична база розширюється за рахунок методології OSINT (розвідки на основі відкритих джерел) [23]. Автори хронік використовують супутникові знімки, геолокацію та аналіз метаданих для підтвердження фактів. Це зближує жанр кримінальної хроніки з розслідувальною журналістикою [11]. Таким чином, у цифровому просторі кримінальна хроніка перестає бути просто описом подій, а стає складним мультимедійним продуктом, що поєднує репортерську роботу, аналітику, психологічний вплив та правову грамотність.

1.2. Цифрові платформи та їх вплив на формат кримінальних хронік

Поява та стрімкий розвиток цифрових платформ докорінно трансформували жанр кримінальної хроніки, змінивши не лише способи логістики контенту, а й саму структуру та естетику подачі матеріалу. Якщо традиційні медіа (преса, радіо, телебачення) пропонували лінійну та фіксовану у часі модель інформування, то цифрові платформи впровадили принцип конвергентності, де текст, відео, аудіо та графіка зливаються в єдиний мультимедійний потік. Цей процес слід розглядати через призму «культури конвергенції», коли старі та нові медіа стикаються, а межа між виробником і споживачем інформації розмивається [3]. У контексті кримінальних хронік це означає, що новина про злочин більше не є завершеним продуктом журналіста, а стає динамічним процесом, що постійно оновлюється в режимі реального часу.

Особливу роль у зміні формату відіграли месенджери та соціальні мережі (зокрема Telegram), які фактично скасували поняття редакційної затримки. Формат кримінальної хроніки в Telegram характеризується «телеграфним» стилем, відсутністю цензури та публікацією «сирого» контенту безпосередньо з місця подій. Це явище тісно пов'язане з поняттям громадянської журналістики, коли очевидці стають першоджерелами, надаючи відео з реєстраторів чи смартфонів. Така демократизація медіапростору має і зворотний бік: зниження стандартів перевірки фактів та етичних норм, оскільки цифрові платформи часто транслюють сцени насильства без належного блюру (розмиття), що було б неприпустимим на традиційному ТБ [16].

Найбільш помітним впливом цифрових платформ на формат є візуалізація та фрагментація контенту. Платформи, орієнтовані на відео (YouTube, TikTok), змушують авторів адаптувати складні кримінальні історії під кліпове мислення аудиторії. Це призвело до появи нових мікроформатів, таких як «шортс» або «рілз», де суть кримінальної події викладається за 15-60 секунд з акцентом на емоційному шоці або візуальній фіксації моменту злочину. Водночас платформи дозволяють і зворотний процес — створення глибоких,

багатогадинних розслідувань у жанрі true crime, які не обмежені ефірною сіткою телебачення. Інтернет перетворює журналіста з «воротаря», який відсіює інформацію, на «спостерігача», який модерує потоки вже наявного контенту [4].

Інтерактивність цифрових платформ перетворила кримінальну хроніку з монологу на діалог. Користувачі мають можливість коментувати, поширювати інформацію та навіть брати участь у розслідуваннях (феномен веб-слеутингу або OSINT-спільнот). Це змінює драматургію матеріалу: автори часто будують сюжет, базуючись на питаннях аудиторії або залучаючи глядачів до пошуку доказів. Така партисипативна культура (культура участі) створює ефект співпричетності, але водночас вимагає від автора хроніки нових навичок комунікації та модерації дискусій, щоб уникнути поширення дезінформації та мови ворожнечі [19].

Таким чином, під впливом цифрових платформ кримінальна хроніка еволюціонувала в гібридний жанр, що поєднує документалістику, репортаж і блогінг. Формат став гнучким, адаптивним до пристрою споживання (смартфон, ПК) та алгоритмів соцмереж. Ключовою зміною стало те, що цифрова кримінальна хроніка не просто констатує факт злочину, а створює навколо нього інформаційну екосистему, де відеодокази, карти геолокації, судові реєстри та реакція суспільства існують в одному гіпертекстуальному просторі [18].

1.3. Етичні й правові аспекти висвітлення кримінальних і мілітарних тем

Висвітлення кримінальних подій в умовах воєнного стану створює унікальний правовий та етичний ландшафт, де журналіст або автор блогу змушений балансувати між суспільним інтересом, правами людини та вимогами національної безпеки. Фундаментальним правовим принципом, який регулює створення кримінальних хронік, залишається презумпція невинуватості, закріплена у статті 62 Конституції України. У цифровому просторі, де інформація поширюється миттєво, автори часто нехтують цим

правилом заради клікбейтних заголовків, називаючи підозрюваних «вбивцями» чи «злочинцями» до вироку суду. Це створює правові ризики позовів про захист честі та гідності, а також етичну проблему таврування особи, яка згодом може бути виправдана. В цифрових медіа «цифровий слід» залишається назавжди, тому етична відповідальність автора зростає в разі порівняно з ефемерним телевізійним ефіром [8].

Специфіка мілітарної тематики накладає на авторів кримінальних хронік додаткові жорсткі обмеження, пов'язані з державною таємницею та безпекою операцій (OPSEC). Згідно зі статтею 114-2 Кримінального кодексу України, несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення ЗСУ є кримінальним злочином. Це докорінно змінює підхід до відеофіксації: якщо у звичайній кримінальній хроніці деталізація місця події є ознакою якості матеріалу, то у воєнних реаліях демонстрація геолокації, номерів техніки або облич військових може призвести до ворожого вогню та загибелі людей. Тому етика тут трансформується в імператив «не нашкодь», де цензурування (блюр, обрізка кадрів) стає не обмеженням свободи слова, а необхідним заходом безпеки [12].

Окремим складним аспектом є висвітлення теми військовополонених та воєнних злочинів. Міжнародне гуманітарне право, зокрема Третя Женевська конвенція (1949 р.), забороняє перетворювати військовополонених на об'єкт цікавості публіки. Це створює колізію для авторів YouTube-каналів, які публікують інтерв'ю з полоненими або кадри їхнього захоплення. З одного боку, такі матеріали слугують доказом участі агресора у війні та документуванням воєнних злочинів, з іншого - можуть порушувати права полонених на захист від образ та цікавості натовпу. Потрібно фокусуватися на фіксації фактів злочинів, а не на приниженні гідності ворога, щоб уникнути звинувачень у пропаганді жорстокості та дзеркальному порушенні міжнародних норм [5].

Етичні стандарти також вимагають особливої обережності при роботі з жертвами насильства та їхніми родичами. У погоні за емоційним контентом автори часто травмують потерпілих повторно (вторинна віктимізація), ставлячи некоректні запитання або демонструючи шокуючі деталі їхніх страждань. Кодекс етики українського журналіста та міжнародні рекомендації щодо висвітлення конфліктів наполягають на необхідності отримання інформованої згоди на зйомку та права героя відмовитися від коментарів у будь-який момент. У цифровому середовищі це також стосується модерації коментарів під відео, де часто виникає мова ворожнечі або віктимблеймінг (звинувачення жертви), що вимагає від автора активної позиції захисту своїх героїв [10].

Вплив політик цифрових платформ (наприклад, Community Guidelines YouTube) виступає додатковим, квазіправовим регулятором. Платформи мають власні, часто суворіші за національне законодавство, правила щодо демонстрації насильства, мови ворожнечі та знущань. Порушення цих правил веде до видалення контенту або блокування каналу («страйків»). Це змушує авторів вдаватися до самоцензури та використання езопової мови або візуальних метафор замість натуралістичних кадрів. Таким чином, створення кримінальних хронік на мілітарну тему сьогодні вимагає синтезу юридичної грамотності, знання міжнародного гуманітарного права та суворого дотримання етичних норм платформи розповсюдження [27].

Висновки до Розділу 1

Кримінальна хроніка пройшла великий шлях від сухих газетних звітів до видовищного контенту в інтернеті. Сьогодні такі новини намагаються не просто передати факти, а й викликати в аудиторії емоції, поєднуючи інформацію з розвагою. Особливо важливим цей жанр став під час війни, адже тепер він допомагає фіксувати злочини. Автори часто використовують супутникові знімки та відкриті дані, що перетворює звичайну хроніку на серйозне розслідування.

Соціальні мережі та месенджери повністю змінили вигляд кримінальних новин. Тепер інформація з'являється миттєво, без очікування на ефір, і часто подається у форматі коротких відео. Головна зміна полягає в тому, що новини створюють не лише журналісти, а й звичайні свідки, які знімають події на телефони. Тому завданням автора стає не просто знайти новину, а перевірити достовірність того, що відзняли та надіслали люди.

Робота в цифровому просторі створює багато етичних та юридичних проблем. Оскільки з інтернету майже неможливо нічого видалити, автори мають бути дуже обережними, щоб не звинуватити невинну людину або не травмувати жертв злочинів. В умовах війни відповідальність зростає ще більше: гонитва за переглядами не повинна шкодити безпеці військових чи порушувати міжнародні правила. Тож сучасному автору доводиться балансувати між законами держави, мораллю та жорсткими правилами таких платформ, як YouTube.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ВИРОБНИЦТВА КРИМІНАЛЬНИХ ХРОНІК ДЛЯ YOUTUBE (МІЛІТАРНИЙ КОНТЕКСТ)

2.1. Пошук, перевірка та систематизація інформації

Етап збору та обробки інформації є фундаментом створення якісної кримінальної хроніки в цифровому просторі, особливо коли йдеться про мілітарну тематику, де ціна помилки вимірюється не лише репутацією, а й безпекою. У сучасному медіавиробництві процес пошуку даних трансформувався з класичного репортерства в розвідку на основі відкритих джерел (OSINT). Автор контенту змушений опрацьовувати масиви неструктурованих даних із соціальних мереж, які часто стають першоджерелами відеодоказів воєнних злочинів чи кримінальних інцидентів. Однак, на відміну від офіційних прес-релізів, ці дані є «сирими» і потребують верифікації. Для юридичного обґрунтування матеріалу та уникнення звинувачень у наклепі критично важливою є робота з офіційними базами даних, зокрема з Єдиним державним реєстром судових рішень та порталом «Судова влада України». Це дозволяє співставити вірусне відео з соцмереж із конкретними кримінальними провадженнями, встановлюючи процесуальний статус учасників подій [9].

Методологія фактчекінгу воєнних інцидентів у цифрових хроніках вимагає застосування спеціалізованих технічних інструментів для виявлення маніпуляцій. Оскільки сторона агресора активно використовує дипфейки та постановочні відео в межах інформаційно-психологічних операцій (ІПСО), автор зобов'язаний проводити перевірку автентичності контенту. Ключовим методом тут виступає зворотний пошук зображень та відео для виявлення першоджерела і дати публікації, що дозволяє відсіяти старі кадри, які видаються за актуальні події. Ще більш складним, але необхідним етапом є геолокація — прив'язка відео до конкретної місцевості за допомогою супутникових знімків (Google Earth, Sentinel Hub та карт бойових дій

(DeepStateMap) для прив'язки відео до конкретної місцевості) та аналізу ландшафту, архітектури чи погодних умов на момент зйомки. Верифікація також включає аналіз тіней для визначення часу доби, що дозволяє спростувати або підтвердити заявлену хронологію подій (Google Lens, TinEye або InVID) [23].

Систематизація зібраного та перевіреного масиву інформації відбувається шляхом створення детальної хронології подій, яка стає скелетом майбутнього сценарію. У цифровому сторітелінгу, особливо для форматів YouTube, важливо перетворити хаотичний набір фактів на зв'язну історію з чіткою причинно-наслідковою логікою. Для цього автори використовують метод таймлайнів, накладаючи на часову вісь дані з різних джерел: офіційні зведення Генштабу або поліції, відео очевидців, перехоплення розмов та супутникові знімки. Це дозволяє виявити прогалини в історії («білі плями») та суперечності між показами свідків. Систематизація також передбачає архівування доказів, оскільки відео в соцмережах можуть бути видалені модераторами платформ або самими користувачами. Таким чином, створення хронології — це не просто впорядкування фактів, а аналітичний процес реконструкції реальності, який перетворює набір розрізнених даних на доказовий документальний наратив [3].

2.2. Сценарна розробка кримінальних хронік

Сценарна робота над кримінальною хронікою для цифрових платформ є ключовим етапом виробництва, який трансформує сухий фактаж розслідування у захопливий аудіовізуальний продукт. На відміну від класичного новинного репортажу, де інформація подається за принципом «перевернутої піраміди» (найважливіше — на початку), сценарна розробка для YouTube вимагає використання драматургічних прийомів художнього сторітелінгу. YouTube — це платформа сторітелінгу. Навіть найцікавіше розслідування провалиться, якщо воно подане нудно. Сценарій — це «скелет» майбутнього відео.

Основою побудови сюжету стає модифікована триактна структура, адаптована до кліпового сприйняття: зав'язка (інтрига), розвиток дії з наростанням напруги, кульмінація та розв'язка (пояснення). Критично важливим елементом є «гачок» — перші 15-30 секунд відео, де автор повинен заявити конфлікт або показати найдраматичніший момент, щоб утримати увагу глядача. В цифровому просторі кульмінація часто зміщується ближче до початку або розбивається на кілька мікро-кульмінацій, щоб підтримувати динаміку перегляду протягом усього хронометражу [2].

Адаптація складних військово-кримінальних справ у доступний наратив вимагає від сценариста навичок «перекладу» зі специфічної юридичної та військової термінології на мову, зрозумілу широкому загалу. Офіційні матеріали справ перенасичені канцеляризмами, аббревіатурами та складними процесуальними деталями, які можуть відлякати аудиторію. Завдання автора полягає у спрощенні форми без втрати змісту: замість цитування статей кодексу використовується опис реальних наслідків дій, а абстрактні військові маневри ілюструються через історії конкретних людей (військових, потерпілих, свідків). Психологія медіасприйняття свідчить, що аудиторія краще запам'ятовує інформацію, яка подається через призму людських емоцій та особистих драм, тому в сценарії акцент робиться не на статистиці, а на мотивах вчинків та психологічному портреті фігурантів. Це дозволяє перетворити протокольну хроніку на соціально значущу історію [6].

Фінальним етапом сценарної розробки є технічне структурування матеріалу та підготовка сторібордів. Оскільки цифрове відео є передусім візуальним медіа, сценарій оформлюється не як суцільний текст, а як монтажний план (часто у вигляді таблиці), де кожній текстовій фразі відповідає чіткий опис візуального ряду (відео з місця подій, графіка, документи, синхрони). Для складних епізодів, де відсутнє реальне відео, створюються сторіборди — схематичні ескізи кадрів, що дозволяють візуалізувати реконструкцію подій ще до початку монтажу. Структурні блоки випуску (тізер, інтро, основна частина, інтерактивний блок із закликом до підписки, висновки) плануються з

урахуванням аналітики утримання аудиторії: наприклад, найбільш візуально насичені блоки ставляться в ті моменти, де статистично найчастіше падає увага глядачів. Такий підхід перетворює сценарій з літературного твору на точну технічну інструкцію для режисера монтажу та дизайнера [3].

2.3. Візуальне та технічне оформлення відео

Візуальне та технічне оформлення кримінальних хронік у цифровому форматі виступає не просто декоративним елементом, а ключовим інструментом доказовості та утримання уваги аудиторії. Оскільки сучасний глядач сприймає інформацію переважно візуально, робота з графічними компонентами стає критично важливою. Основою візуалізації у мілітарно-кримінальних сюжетах є робота з картами та геолокаційними даними. Статичні карти замінюються динамічною анімацією, що дозволяє наочно продемонструвати рух лінії фронту, траєкторію польоту ракет або шляхи пересування злочинців. Для цього використовуються як спеціалізовані OSINT-сервіси (наприклад, DeepStateMap, Google Earth Studio), так і програмне забезпечення для моушн-дизайну. Важливим елементом є інфографіка, яка трансформує сухі цифри втрат, фінансових збитків чи технічні характеристики зброї у зрозумілі візуальні образи. У випадках, коли відеофіксація події відсутня, застосовується метод 3D-реконструкції, вони повинні бути чітко марковані як «моделювання», щоб не вводити глядача в оману і не створювати ефект фейкових новин [4].

Принципи монтажу мілітарного та кримінального матеріалу базуються на поєднанні високої динаміки та етичної обережності. У цифровому середовищі панує «кліповий монтаж», де середня довжина кадру становить 3–5 секунд, що дозволяє підтримувати високий темпоритм оповіді. Проте специфіка воєнного контенту (shaky cam, низька якість, розфокус) вимагає додаткової технічної обробки: стабілізації зображення, корекції кольору та кадрування. Ключовим аспектом є «етичний монтаж» — технічне приховування (блюр, пікселізація) облич військових, номерних знаків техніки, позицій та сцен жорстокості. Це не лише вимога безпеки (OPSEC), а й умова виживання каналу на платформах

із суворою модерацією. Монтаж також виконує наративну функцію: використовуючи ефект поєднання кадрів для створення нового змісту, автор може емоційно підсилити сприйняття фактів, зіставляючи, наприклад, кадри мирного життя до вторгнення з наслідками руйнувань [22].

Звукове оформлення (саунд-дизайн) відіграє вирішальну роль у створенні атмосфери та емоційному впливі на глядача. Якість звуку для аудиторії YouTube є навіть важливішою за якість картинки. Озвучення має бути чітким, з правильною інтонаційною розстановкою акцентів, що відповідає серйозності теми. Музичний супровід виконує драматургічну функцію, керуючи напругою (саспенсом) у сюжеті. Однак використання музики та сторонніх відеофрагментів суворо регулюється законодавством про авторське право та системою Content ID. Щоб уникнути блокування або демонетизації, автори зобов'язані використовувати ліцензійні бібліотеки (сток-сервіси) або музику з відкритою ліцензією (Creative Commons). Також важливим є розуміння принципів добросовісного використання (Fair Use), яке дозволяє обмежене цитування захищених матеріалів з метою критики чи новинного висвітлення, хоча алгоритми платформ часто трактують це на користь правовласників, що створює постійні ризики для авторів хронік [21].

2.4. Вимоги до безпеки під час роботи з воєнною тематикою

Забезпечення інформаційної безпеки під час створення контенту на воєнну тематику є не просто етичною нормою, а імперативом виживання як для героїв сюжетів, так і для самого автора. Ключовим принципом роботи у цьому напрямі є суворе дотримання режиму «інформаційної тиші» щодо поточних та запланованих військових операцій. У цифрову епоху будь-яка інформація, потрапляючи в мережу, миттєво стає об'єктом аналізу ворожої розвідки, яка використовує так званий «мозаїчний метод» збору даних: поєднання розрізнених, на перший погляд, безпечних фактів (фото шеврона, характерний ландшафт, погодні умови) у цілісну картину бойових порядків. Тому українське законодавство, зокрема стаття 114-2 Кримінального кодексу України, криміналізує несанкціоноване поширення інформації про

переміщення озброєння та розміщення підрозділів ЗСУ. Автори хронік зобов'язані дотримуватися правила «відкладеної публікації» (часовий лаг може складати від кількох діб до місяців), щоб контент з'являвся у відкритому доступі лише тоді, коли він втратив тактичну цінність для ворога [12].

Мінімізація ризиків неможлива без тісної співпраці з профільними експертами, оскільки цивільний автор часто не здатний самостійно оцінити чутливість тієї чи іншої інформації. Взаємодія з прес-офіцерами бригад та військовими кореспондентами дозволяє пройти процедуру верифікації матеріалу ще до етапу монтажу (попередній перегляд або ембарго на публікацію). Військові експерти допомагають виявити в кадрі випадкові деталі, які можуть демаскувати позиції (наприклад, специфічне обладнання зв'язку чи обриси горизонту), а юристи консультують щодо правомірності оприлюднення персональних даних військовополонених або свідків воєнних злочинів. Офіційним механізмом регулювання такої співпраці в Україні є Наказ Головнокомандувача ЗСУ № 73, який регламентує порядок роботи медіа в районах ведення бойових дій та визначає зони доступу (червона, жовта, зелена). Ігнорування цих процедур загрожує не лише позбавленням акредитації, а й реальними людськими жертвами внаслідок ворожих обстрілів, скоригованих за відеоматеріалами [15].

Контроль за потенційними ризиками для військових і цивільних осіб вимагає від автора хроніки проактивного підходу до захисту джерел. Особливу небезпеку становить публікація облич цивільних осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях або мають там родичів. Ідентифікація таких людей через OSINT-інструменти може призвести до їхнього арешту, катувань або депортації окупаційною владою, навіть позбавлення життя. Тому міжнародні організації із захисту журналістів, такі як «Репортери без кордонів», наполягають на використанні технічних засобів анонімізації: зміни голосу, повного блюру обличчя та усунення будь-яких метаданих файлів (EXIF-дані), що містять GPS-координати. Крім того, автор несе відповідальність за модерацію коментарів під відео, де користувачі можуть

несвідомо розкрити прізвища героїв або деталі локації. Безпека у цифровому медіапросторі — це безперервний процес оцінки ризиків, де пріоритет життя людини завжди стоїть вище за кількість переглядів чи ексклюзивність кадрів [26].

Висновки до Розділу 2

Створення відео про воєнні злочини для YouTube — це не просто монтаж знайдених в інтернеті роликів. Робота автора починається з ретельної перевірки фактів. Оскільки в мережі багато фейків, доводиться працювати як розвідник: вивчати супутникові карти, перевіряти тіні на відео, шукати дані в судових реєстрах. Лише перевірена інформація може стати основою для сценарію, який перетворює сухі факти на зрозумілу й цікаву історію. Важливо вміти пояснювати складні військові чи юридичні речі простою мовою, щоб глядач не втратив інтерес.

Окрім змісту, величезну роль відіграє «картинка» і звук. Сучасний глядач звик до якісного контенту, тому автори використовують анімовані карти бойових дій та комп'ютерні реконструкції подій там, де немає відеодоказів. Проте монтувати такі відео треба дуже обережно. Якщо у звичайному блозі головне — це яскравість і динаміка, то тут на першому місці стоїть безпека. Не можна показувати обличчя військових, номери техніки чи місцевість, яку ворог може впізнати.

Найголовніший висновок розділу полягає в тому, що безпека людей важливіша за перегляди. Автор повинен дотримуватися правила «тиші», публікувати відео із затримкою і, бажано, радитися з військовими перед випуском матеріалу. Будь-яка помилка, наприклад, випадково показане обличчя свідка з окупації чи геолокація позицій ЗСУ, може коштувати комусь життя. Тому створення таких хронік вимагає від автора бути не лише творцем, а й відповідальним фахівцем, який розуміє наслідки своєї роботи.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВЛАСНОГО ВИПУСКУ ДЛЯ YOUTUBE НА МІЛІТАРНУ ТЕМАТИКУ

3.1 Аналіз інформаційних продуктів за зазначеною тематикою

Розвиток цифрових платформ, зокрема YouTube, докорінно змінив підходи до створення мілітарного контенту та фіксації подій війни. Сьогодні глядач потребує не лише оперативних новин, а й глибокого занурення в реальність бойових дій, що призвело до появи різних форматів висвітлення воєнних подій [13]. У цьому контексті особливого значення набуває діяльність авторських каналів, які поєднують у собі елементи журналістського розслідування, військової аналітики та кримінальної хроніки.

Для різнобічного представлення обраної теми порівнюємо проекти Дмитра Комарова та Юрія Бутусова. Попри спільну тематику, вони демонструють два кардинально різні підходи: від високотехнологічної документалістики до прямої репортажної зйомки з передової. Порівняння їхньої роботи дозволяє зрозуміти, як специфіка подачі матеріалу впливає на сприйняття глядачем воєнних злочинів та бойових операцій.

Контент Дмитра Комарова у контексті кримінальної хроніки на мілітарну тематику варто розглядати як професійну документалістику, яка майстерно поєднує методи класичної телевізійної журналістики з сучасними вимогами YouTube-платформи. Його підхід базується на створенні емоційного та візуально довершеного продукту, де війна подається не як набір сухих зведень, а як глибока особиста драма цілої нації.

Головна особливість його робіт полягає у використанні методу «ефекту присутності», який він переніс зі своїх тревел-шоу у воєнну реальність. Це дозволяє глядачеві відчувати себе безпосереднім свідком подій, але при цьому Комаров уникає надмірної натуралістичності чи хаотичності зйомки. Він фокусується на ексклюзивності — показує те, що зазвичай приховано від очей пересічного громадянина: від закритих командних пунктів до детальних оглядів трофейної техніки окупантів. Дмитро Комаров фактично виступає

«медійним слідчим», який документує воєнні злочини через інтерв'ю з жертвами та фіксацію руйнувань цивільної інфраструктури.

Його контент виконує важливу функцію архівації: він збирає розрізнені факти воєнної агресії та упаковує їх у зрозумілу, логічну та дуже естетичну історію. Це робить такий продукт ідеальним для YouTube, оскільки глядач отримує не просто новини, а цілісний аналітичний фільм з високою якістю монтажу та звуку. Це приклад того, як журналіст може перетворити фіксацію злочинів на потужний інструмент інформаційної боротьби та збереження національної пам'яті. Комаров не просто знімає війну — він створює її візуальний літопис, який завдяки формату YouTube залишається доступним та зрозумілим для мільйонів людей навіть через тривалий час після подій [7].

Юрій Бутусов у контексті створення мілітарного контенту для YouTube представляє зовсім іншу школу журналістики — це максимально наближена до реальності «окопна правда», яка позбавлена телевізійного глянцю та складної постановки. Його підхід можна назвати оперативною польовою хронікою, де головною цінністю є не якість картинки чи монтажу, а ексклюзивність та швидкість подачі інформації безпосередньо з місця подій. Бутусов часто першим фіксує докази бойових зіткнень, стан розбитої техніки ворога та обставини загибелі людей, що фактично є первинним збором матеріалів для майбутніх розслідувань.

Стиль Бутусова базується на мінімальному втручанні в реальність: він використовує портативні камери або навіть звичайні смартфони, що створює у глядача відчуття повної присутності в епіцентрі подій. Це журналістика дії, де автор не просто спостерігає, а часто перебуває під обстрілами разом із бійцями. У його відео немає професійної начитки чи музичного драматизму, як у Комарова, проте є живі емоції, звуки бою та пряма мова солдатів без цензури. Такий контент сприймається аудиторією YouTube як більш щирий та автентичний, оскільки він показує війну як важку і брудну роботу, а не як героїчне кіно.

Юрій Бутусов використовує YouTube як майданчик для тактичного аналізу. Він детально розбирає кожен епізод, показує геопозицію, пояснює логіку дій сторін, що перетворює його канал на своєрідний посібник з вивчення сучасної війни. Якщо Комаров створює «портрет» війни для історії, то Бутусов веде «щоденник» війни для тих, хто хоче розуміти реальний стан справ на фронті тут і зараз. Його контент є зразком того, як індивідуальна журналістика в YouTube може конкурувати з великими редакціями завдяки особистій відвазі автора та глибокому розумінню військової справи [1].

Порівняльна характеристика авторських підходів до висвітлення мілітарної тематики в YouTube

Критерій порівняння	Дмитро Комаров (Проект «Рік», «Вихід», «Світ навиворіт Україна», канал «Світ навиворіт»).	Юрій Бутусов (Канал «Butusov Plus»).
Жанрова специфіка	Документальне кіно, телевізійний репортаж з елементами драматургії.	Сира хроніка, фронтовий стрім, інтерв'ю «на ходу».
Естетика та монтаж	Висока якість картинки, багатокамерна зйомка, музичний супровід для драми, професійна графіка.	Мінімальний монтаж, зйомка на смартфон або портативну камеру, природні звуки бою, відсутність цензури «бруд» війни.
Метод збору даних	Ексклюзивні інтерв'ю з топкомандуванням, санкціонований доступ до стратегічних об'єктів.	Робота безпосередньо в окопах, використання записів з дронів, безпосередня комунікація з солдатами та сержантами.
Емоційне забарвлення	Патріотичний підйом, емпатія, акцент на героїзмі та	Жорсткий реалізм, акцент на ціні помилок, аналіз

	незламності (позитивна героїзація).	тактичних прорахунків та реалій бойового зіткнення.
Цільова аудиторія	Широкий загал (масовий глядач).	Військова спільнота, волонтери, аналітики, люди, що шукають «правду без прикрас».

Аналіз контенту Дмитра Комарова та Юрія Бутусова дає змогу побачити багатогранність сучасної мілітарної журналістики в YouTube. Якщо Комаров працює у площині «великого екрана», створюючи цілісний історичний портрет війни з високим рівнем драматургії, то Бутусов забезпечує швидку та автентичну фіксацію реальності, що є ближчою до формату оперативної хроніки. Обидва підходи є критично важливими для сучасного медіапростору: один допомагає зберегти національну пам'ять через емоційне співпереживання, інший — надає безцінні фактичні дані для розуміння тактики бойових дій та документування злочинів. Разом вони формують об'ємний масив відеосвідчень про перебіг воєнних дій, задовольняючи запити як масової аудиторії, так і вузькопрофільних спеціалістів, що підтверджує високу ефективність YouTube як майданчика для створення мілітарних кримінальних хронік.

3.2 Обґрунтування вибору теми Чернігова як об'єкта інформаційного продукту

Вибір Чернігова як основного об'єкта для створення власного відеоматеріалу зумовлений кількома ключовими чинниками — історичним, воєнним та журналістським.

По-перше, Чернігів є одним із найдавніших міст України, що надає матеріалу особливої глибини. Місто зберігає багатовікову історичну спадщину: від легенди про князя Чорного до середньовічних церков і фортифікацій. Саме ця контрастність — між тисячолітньою давниною і сучасною війною — робить тему візуально й емоційно переконливою для аудиторії YouTube.

По-друге, Чернігів одним із перших міст України прийняв удар повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року. Вже за лічені години після початку агресії російські війська були поблизу обласного центру. Місто перебувало в облозі 37 днів — і цей факт є центральним для журналістської драматургії матеріалу: є чіткий початок, кульмінація і розв’язка.

По-третє, масштаб задокументованих руйнувань дає широкий вибір об’єктів для опису. Окремо варто наголосити на виборі конкретних локацій, які стали структурною основою відеоматеріалу. Кожен із описуваних об’єктів був обраний не випадково — разом вони утворюють своєрідний маршрут містом, що відображає різні виміри війни та відновлення.

Катерининська церква — перше, що зустрічає глядача на в’їзді до міста, і водночас один із символів, який отримав сліди російських обстрілів ще в березні 2022 року. Її образ задає емоційний тон усьому матеріалу. Чернігівський Вал — місце, де мирне міське життя і пам’ять про війну існують поруч. Драмтеатр є прикладом об’єкта культури, що став мішенню, але не зупинився — ракетний удар у серпні 2023 року не перервав театральний сезон. Труппа відновила репетиції вже через два дні після ракетного удару по будівлі театру. Цей аспект стійкості є важливим з точки зору жанру: матеріал не зводиться до фіксації трагедії, а показує людську і міську стійкість.

Залізничний вокзал уособлює тему мобільності і розриву зв’язків, а його відновлення стало одним із символів повернення до життя. Автомобільний міст через Десну, зруйнований вщент російськими авіабомбами наприкінці березня 2022 року, є, мабуть, найбільш промовистим образом навмисного знищення цивільної інфраструктури. Список вінчає готель «Україна» — будівля, що прийняла на себе прямий ракетний удар. Зараз там триває демонтаж, але цей процес є лише початком: готель, немов фенікс, обов’язково відродиться з попелу.

Пошкоджена Катерининська церква, зруйнований автомобільний міст через Десну, ракетний удар по Драмтеатру, руйнування залізничного вокзалу, готель «Україна» — кожен із цих об’єктів є не просто фізичною спорудою, а

символом міського життя, що дозволяє вибудувати наратив через конкретні, впізнавані образи.

Таким чином, сукупність обраних локацій дозволяє показати війну через призму конкретних місць — від сакральних до побутових — і відповісти на центральне питання матеріалу: як змінилося місто і що з нього залишилося сьогодні.

Чернігів є прикладом міста, яке вижило і відновлюється. Попри значну втрату мешканців порівняно з довоєнним часом і масштабні руйнування — воно продовжує функціонувати.

Нарешті, вибір Чернігова відповідає концепції «мілітарної хроніки» як жанру: місто пропонує документально підтверджену, хронологічно послідовну і просторово локалізовану історію війни, що є оптимальною структурою для відеоформату YouTube з його вимогами до темпу, візуальності та утримання уваги глядача [17].

Висновки до розділу 3

Сучасний глядач шукає не просто сухі новини, а глибоке занурення в реальність війни. Дослідження підходів Дмитра Комарова та Юрія Бутусова демонструє два абсолютно різні способи досягнення цього ефекту. Якщо Комаров працює як «медійний слідчий», створюючи якісну художню документалістику, яка фокусується на емоціях і перетворює події на візуальний літопис для історії, то Бутусов веде жорсткий «щоденник війни» прямо з окопів. Його оперативна польова хроніка, знята на звичайний смартфон, дає аудиторії відчуття «окопної правди» без цензури та телевізійного глянцю. Обидва ці формати є критично важливими, адже один допомагає зберегти національну пам'ять через емпатію, а інший — надає безцінні фактичні дані для розуміння тактики бойових дій.

Спираючись на цей досвід, для розробки власного YouTube-проєкту було обрано тему Чернігова, що є ідеальним об'єктом для створення якісної мілітарної хроніки. Це місто поєднує в собі глибокий історичний бекграунд та чітку воєнну драматургію 37-денної облоги, яка має свій зрозумілий початок, кульмінацію та розв'язку. Замість загальних фраз, наратив власного відео вибудовується через конкретний символічний маршрут. Кожна з локацій — це впізнавані символи міського життя, які допомагають утримати увагу глядача та наочно показати, як саме війна змінила простір міста.

Успішний мілітарний випуск на YouTube не повинен зводитися лише до фіксації трагедії та руйнувань. Головне завдання автора — через візуальні образи показати людську та міську стійкість, феномен відродження. Формат YouTube вимагає балансу між динамічним темпом і глибоким змістом.

Власний медіапродукт доводить, що локальна історія одного міста, розказана через долі конкретних місць і споруд, здатна перетворитися на потужний інструмент інформаційної боротьби, який буде зрозумілим глядачеві.

ВИСНОВОК

Проведене дослідження для дипломного проєкту дозволяє осмислити кримінальну хроніку як сучасний гібридний медіажанр, що поєднує журналістику, цифровий сторітелінг, аналітику та візуальну документалістику. В умовах цифровізації цей жанр суттєво змінився: від короткого інформування про події — до створення багаторівневого мультимедійного продукту, орієнтованого не лише на факти, а й на формування емоційного враження аудиторії.

Теоретичний аналіз показав, що ключовими рисами сучасної кримінальної хроніки є конвергентність, інтерактивність, візуалізація та інфотейнмент. Цифрові платформи змінили роль журналіста: він перетворився з «виробника новин» на модератора, аналітика та верифікатора контенту. Це підвищує вимоги до фактчекінгу, етики та правової грамотності.

Практична частина дослідження показала, що створення кримінальних хронік у воєнному контексті — складний процес, який включає OSINT-аналіз, сценарну розробку, візуальне моделювання та виробництво відеоконтенту. Важливу роль відіграють верифікація даних, побудова хронології подій і адаптація складної інформації для широкої аудиторії.

Під час війни кримінальна хроніка виконує не лише інформаційну, а й документальну функцію — фіксує воєнні злочини та зберігає історичну пам'ять. Це зближує її з розслідувальною журналістикою. Водночас така робота пов'язана з підвищеними ризиками, що вимагає дотримання принципів безпеки, етичних норм і правових обмежень.

Аналіз підходів до створення мілітарного контенту підтвердив, що кримінальна хроніка може існувати як у форматі якісної документалістики, так і у форматі оперативної «сирої» хроніки. Обидва підходи є доречними та взаємодоповнюють один одного.

Створення власного відеопродукту на прикладі Чернігова — доцільне рішення, яке поєднує хронологічність, візуальну конкретику та емоційний наратив — відповідно до вимог сучасних цифрових платформ.

Таким чином, кримінальна хроніка в цифровому середовищі — це складний і суспільно значущий формат, що вимагає від автора навичок журналіста, аналітика, технічного фахівця та знання права й етики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутусов Ю. Канал «Butusov Plus» на YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@ButusovPlus> (дата звернення: 07.03.2026).
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В. Ф. Іванова. — К.: Академія Української Преси, 2011.
3. Гончарук А. В. Розвиток документально-розслідувального жанру на YouTube-платформі. Культура, інформація, комунікація: міждисциплінарний діалог : матеріали Всеукр. наук. конф. з міжн. участю (Київ, 10 квітня 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. С. 182.
4. Галаджун З., Бакай Р. YouTube як нова форма медіакомунікації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки. 2020. Вип. 4. С. 117–131. URL: <https://science.lpnu.ua/sjs/all-volumes-and-issues/volume-4-number-2020/youtube-new-form-media-communication> (дата звернення: 10.02.2026).
5. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. Стаття 13 про захист від цікавості публіки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153 (дата звернення: 19.01.2026).
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. — Львів: ПАІС, 2004.
7. Комаров Д. Проєкт «Рік», «Вихід», «Світ навиворіт Україна» на YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@SVITNAVYVORIT> (дата звернення: 07.03.2026).
8. Конституція України. Статті 32, 62.
9. Ковач Б., Розенстіл Т. Елементи журналістики: Що журналісти повинні знати і що громадськість повинна вимагати. 2001. С 189-205.
10. Кодекс етики українського журналіста. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex/> (дата звернення: 20.12.2025).
11. Кузнєцова О. Д. Аналітичні методи в журналістиці. — Львів: ПАІС, 2002.

12. Кримінальний кодекс України. Стаття 114-2 про несанкціоноване поширення інформації про переміщення ЗСУ.
13. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. — Львів: Літопис, 2010.
14. Михайлин І. Л. Історія української журналістики. Період становлення: від зародження до кінця ХІХ ст. — Харків: Прапор, 2004.
15. Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України № 73 від 03.03.2022 «Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану».
16. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: Навчальний посібник. — Львів: ПАІС, 2010.
17. Чернігів. Чотири роки у великій війні. Як тримається північний форпост України? Радіо Свобода. 31.01.2026. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/nezlamnyy-chernihiv-viyna/33665608.html> (дата звернення: 21.02.2026).
18. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підручник. — К.: Видавничий центр «Київський університет», 2008.
19. Токовенко О. Як медіа ведуть YouTube: аналіз 6 ТБ-каналів. Bazilik Media. 10.01.2020. URL: <https://bazilik.media/iak-media-vedut-youtube-analiz-6-tb-kanaliv/> (дата звернення: 07.03.2026).
20. Закон України «Про медіа».
21. Закон України «Про інформацію», стаття 24 «Заборона цензури та заборона втручання в професійну діяльність журналістів і медіа».
22. Fiske J. Television Culture. — London: Routledge, 1987.
23. Higgins E. We Are Bellingcat: An Intelligence Agency for the People. — Bloomsbury Publishing, 2021.
24. Murley J. The Rise of True Crime: 20th-Century Murder and American Popular Culture. — Praeger, 2008.
25. Thussu D. K. News as Entertainment: The Rise of Global Infotainment. — Sage Publications, 2007.

26. UNESCO. Safety of Journalists in crisis and conflict-situations. URL: <https://www.unesco.org/en/safety-journalists/safety-journalists-crisis> (дата звернення: 22.02.2026).

27. YouTube Community Guidelines (Правила спільноти YouTube). — Офіційний ресурс Google Support. URL: <https://support.google.com/youtube/answer/9288567> (дата звернення: 20.03.2026).